

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING**

DOM
2016-02-11
Meddelad i
Linköping

Mål nr
61-16

SÖKANDE

Nordisk Hiss AB, 556245-5179
Box 1922
581 73 Linköping

MOTPART

Hyresbostäder i Norrköping AB, 556064-5847
Box 2330
600 02 Norrköping

Ombud: Advokaterna Christoffer Löfquist och Per-Ola Bergqvist
Foyen Advokatfirma AB
Södergatan 28
211 34 Malmö

SAKEN

Överprövning av upphandling enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

KONKURRENSVERKET	
2016 -02- 1 2	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Dok.Id 239453

Postadress
Box 406
581 04 Linköping

Besöksadress
Brigadgatan 3

Telefon
013-25 11 00

E-post:
forvaltningsrattenilinkoping@dom.se
www.forvaltningsrattenilinkoping.domstol.se

Telefax
013-25 11 40

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

YRKANDEN M.M.

Hyresbostäder i Norrköping AB (Hyresbostäder) genomför upphandlingen Ramavtal, Service och Renovering av Hissar med dnr 3/2015. Upphandlingen görs genom öppet förfarande. Hyresbostäder ska anta det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

I tilldelningsbeslut den 28 december 2015 anges att Hyresbostäder avser teckna avtal med ALT Hiss AB (ALT). Av protokoll framgår att Hyresbostäder rangordnat Nordisk Hiss AB (Nordisk Hiss) på andra plats, Kone AB (Kone) på tredje plats och Otis AB (Otis) på fjärde plats.

Nordisk Hiss yrkar i ansökan om överprövning att förvaltningsrätten i första hand ska förordna om rättelse och i andra hand om att upphandlingen ska göras om. Rättelse ska ske på så sätt att Hyresbostäder ska diskvalificera ALT:s anbud och istället anta anbudet från Nordisk Hiss.

Hyresbostäder motsätter sig bifall till ansökan.

VAD PARTERNA HAR ANFÖRT**Nordisk Hiss**

ALT:s anbud har inte undertecknats av behörig firmatecknare och borde därför ha förkastats. Under AFD.51 i anbudsformuläret (Entreprenadföreskrifter vid Totalentreprenad) framgår att den upphandlande enheten har för avsikt att teckna fler avtal än ett, vilket står i strid mot vad som framgår av AFA.21 i de administrativa föreskrifterna. ALT har dessutom i sitt anbudsformulär inte visat att redovisad personal har giltig behörighetsutbildning för heta arbeten enligt AFD.55. Inget cv eller behörighetsintyg har lämnats in för den som ALT har angett som brandskyddsansvarig. ALT har för kärn-

tjänsterna som avser service och översyn lämnat ett anbudspris om noll kr, vilket alltså innebär att ALT begär noll kr om året för skötsel av de av Hyresbostäder redovisade hissänläggningarna. Anbudet är onormalt lågt och olämpligt. Det framgår inte av upphandlingsprotokollet att Hyresbostäder har inhämtat kompletterande information från ALT.

Nordisk hiss har, genom att Hyresbostäder har brutit mot bestämmelser i LOU för den aktuella upphandlingen, lidit skada till följd av att Nordisk Hiss inte har tilldelats kontraktet.

Hyresbostäder

Anbud undertecknade av behöriga firmatecknare

Till anbudsgivarna har de elektroniskt läsbara, ej undertecknade, kopiorna av konkurrenternas anbud skickats. ALT:s anbud i original har dock undertecknats av Peter Kjellsson, som är behörig firmatecknare för ALT.

Antal anbudsgivare som ska tilldelas kontrakt

I en mening under AFD.51 "vite" har av misstag medtagits en mening som insinuerar att det skulle vara mer än en anbudsgivare som tilldelas kontrakt. Av AFA.21, AFB.53 och AFD.1 framgår dock tydligt att syftet med upphandlingen endast är att teckna avtal med en entreprenör. Normalt omsorgsfulla anbudsgivare kan endast tolka informationen på detta sätt. Bristen kan inte ha medfört eller riskerat att medföra skada för Nordisk Hiss.

Heta arbeten

Det har inte uppställts något krav på att bevis på att den brandskyddsansvarige har behörighetsutbildning och erfarenhet av brandskydd ska lämnas in i

upphandlingsfasen. Det uppställda kravet under koden AFD.55 innebär endast att entreprenören vid utförande av ett avrop under ramavtalsperioden ska ha en person som är brandskyddsansvarig och som har behörighetsutbildning och erfarenhet av brandskydd. Kravet är alltså ett avtalsvillkor som ska uppfyllas först vid utförandet av avrop på ramavtalet.

Onormalt låga anbud

Onormalt låga anbud får förkastas. Det finns dock ingen skyldighet att förkasta ett anbud för att det är lågt. Den upphandlande myndigheten måste visa att det är osannolikt att leverantören skulle klara att leverera till det offererade priset för att anbudet ska anses som onormalt lågt. De totala anbudspriserna i den aktuella upphandlingen uppvisar inga stora skillnader när dessa divideras med antalet hissar. De övriga priser som anbudsgivarna skulle lämna i anbudsformuläret var dels avgående priser per år för hissar som tas bort från avtalet, dels tillkommande priser per år för hissar som tillkommer och dels kostnad per hiss för att "nollställa" hissar till tillfredsställande servicenivå. Skillnaderna i pris mellan anbudsgivarna var försumbara. ALT har inte offererat några minuspriser, varför ALT:s anbud i allt väsentligt var ekonomiskt jämförbart. Merparten av de avrop som Hyresbostäder gör avseende hisservice är kopplade till timpriserna för ordinarie respektive ej ordinarie arbetstid. ALT:s timpriser om 492 kr/tim respektive 692 kr/tim är inte på något sätt att anse som låga eller oseriösa. Timpriserna täcker, enligt Hyresbostäders uppfattning, ALT:s kostnader och medför troligen en vinst. På samma sätt som Nordisk Hiss gjorde under den föregående avtalsperioden med timpriset 493 kr. Det finns alltså inte fog för att ALT skulle ha offererat ett onormalt lågt anbud. Att ALT har offererat några enstaka nollpriser för positioner som inte har någon större betydelse för de avrop som kommer att utföras ändrar inte på detta.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 16 kap. 6 § LOU ska rätten besluta att en upphandling ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts, om den upphandlande myndigheten har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

Av 1 kap. 9 § LOU framgår att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska dessutom principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 12 kap. 3 § LOU framgår att en upphandlande myndighet får förkasta ett anbud om den finner att priset är onormalt lågt.

*Förvaltningsrättens bedömning**Underskrifter*

Av utredningen i målet framgår att anbudet från ALT undertecknades av Peter Kjellsson, som ensam är behörig att teckna ALT:s firma. Förvaltningsrätten finner därför att anbudet från ALT inte kan anses ha brutit i kravet att anbud ska undertecknas av behörig firmatecknare.

Oklarheter i de administrativa föreskrifterna

Nordisk Hiss har gjort gällande att de administrativa föreskrifterna är oklara och att det bl.a. inte går att utläsa om Hyresbostäder har för avsikt att teckna

avtal med en eller flera leverantörer. Av AFA.21 framgår att syftet med upphandlingen är att ”teckna avtal med en (1) entreprenör”. Förvaltningsrätten anser att de administrativa föreskrifterna, även med beaktande av vad Nordisk Hiss har anfört, är tillräckligt tydliga för att en leverantör ska kunna avgöra vad den upphandlande myndigheten tillmäter betydelse (Jfr RÅ 2002 ref. 50). Att de administrativa föreskrifterna inte är optimalt utformade medför, mot den bakgrunden, inte att det föreligger skäl för ingripande enligt LOU.

Heta arbeten

Det är i princip den upphandlande myndigheten som avgör vilka krav som ska ställas i en upphandling och hur leverantören ska styrka att kraven uppfylls, förutsatt att dessa inte strider mot de grundläggande principerna i LOU eller någon annan bestämmelse i lagen. Av AFD.55 i de administrativa föreskrifterna framgår att den personal hos entreprenören m.m. som ska ansvara för brandskyddet, utföra eller bevaka brandfarliga heta arbeten ska ha behörighetsutbildning och erfarenhet av brandskydd. Det framställs inte något krav i bestämmelsen, eller någon annanstans i de administrativa föreskrifterna, att anbudsgivare ska ge in bevis om behörighet tillsammans med anbudet. Att ALT vid anbudstidens utgång inte styrkt denna behörighet innebär alltså inte att det finns skäl att förkasta ALT:s anbud (jfr Kammarätten i Jönköpings dom den 28 oktober 2010 i mål nr 1798-10 och Kammarätten i Jönköpings dom den 6 november 2012 i mål nr 1917-12).

Onormalt låga anbud

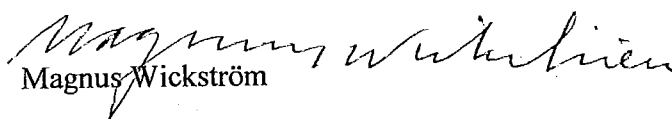
Bestämmelsen i 12 kap. 3 § LOU om låga anbud är fakultativ, vilket innebär att den ger den upphandlande myndigheten en möjlighet att förkasta ett onormalt lågt anbud. Syftet med bestämmelsen är att skydda upphandlande myndigheter så att de kan förkasta anbud som inte är seriösa (jfr Kammar-

rätten i Göteborgs dom den 18 oktober 2013 i mål nr 2598–2601-13). Om myndigheten anser att ett anbud förefaller onormalt lågt och också överväger att förkasta detta på den grunden inträder en skyldighet för myndigheten att undersöka det låga anbudet (jfr Högsta förvaltningsdomstolens dom den 28 januari 2016 i mål nr 6579-14). I princip är det alltså upp till den upphandlande myndigheten att bedöma om ett anbud är onormalt lågt eller inte. Det finns, enligt nuvarande praxis, inte någon möjlighet för en missnöjd anbudsgivare att föra talan baserad på uppfattningen att konkurrentens anbud är så lågt att den upphandlande myndigheten ska förkasta det (jfr Andersson m.fl., Lagen om offentlig upphandling, en kommentar [8 februari 2015, Zeteo], kommentaren till 12 kap. 3 §). Någon möjlighet att ingripa mot upphandlingen på denna grund finns alltså inte

Sammanfattning

Utifrån vad Nordisk Hiss har uppgett kan Hyresbostäder inte anses ha brutit mot LOU och det finns därmed inte grund för ingripande enligt 16 kap. 6 § LOU. Nordisk Hiss ansökan om överprövning ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1D LOU)

Magnus Wickström

Föredragande var Jonas Nilsson

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.